

PACTE TERRITORIAL PER A L'OCUPACIÓ DE TERRASSA

DIAGNOSI ESTRATÈGICA

GRUP DE TREBALL SOBRE FOMENT DE LA CONCERTACIÓ

Dia: 9 de febrer de 2004

Hora: 16:00 hores (fins a les 19:00)

Lloc: Escola d'Hostaleria "Torre Mossèn Homs", Carretera de Castellar, s/n, Terrassa

Ordre del dia:

Discussió del document d'anàlisi estratègica pel que fa a línies estratègiques sobre foment de la concertació.

Assistents:

Sr. Bartomeu Agudo, Àrea de Participació Ciutadana, Ajuntament de Terrassa
Sr. Francesc-Xavier Ballbé, Grup Municipal del Partit Popular de Catalunya
Sr. Àngel Buxó, Confederació Empresarial de la Comarca de Terrassa CECOT
Sra. Carme Burgos, OEST, Foment de Terrassa, SA, Secretària de la reunió
Sr. Joan Chicón, Tècnic de Relacions de Europees, Foment de Terrassa SA
Sr. Francesc Gordillo, Foment de Terrassa, SA
Sra. Anna Mata, Àrea de Promoció de la Ciutat de l'Ajuntament de Terrassa
Sr. Xavier Muñoz, OEST, Foment de Terrassa, SA
Sr. J. Francisco Lapuerta, Servei d'Ocupació de Catalunya, Generalitat de Catalunya
Sr. Francisco Ramos, Àrea de Promoció Econòmica, Diputació de Barcelona
Sr. Enric Sanllehí, OEST, Foment de Terrassa, SA
Sr. Àlex Toledo, CCOO Vallès Occ.
Sra. Esther Valls, Foment de Terrassa, SA

S'excusa expressament l'absència de:

Sr. Ricard Jo, Oficina de Treball de la Generalitat a Terrassa
Sr. Josep-Manuel Rodríguez, Ajuntament de Terrassa
Sra. Eva Salvador, Grup Municipal de Convergència i Unió

Desenvolupament de la reunió

S'inicia la sessió amb la introducció a càrrec del Sr. Francesc Gordillo. Reflexiona sobre la importància del debat del Pacte Territorial per a l'Ocupació de Terrassa. Anuncia la voluntat de tirar endavant un concurs d'avaluació del Pacte 2000-2003. Aquest és un procés novedós que es planteja en aquestes sessions. I dona la paraula al Sr. Xavier Muñoz, responsable de l'Observatori Econòmic i Social de Terrassa (OEST), unitat operativa municipal encarregada de l'elaboració del document *d'Anàlisi estratègica del Pacte*, sobre el qual es desenvolupen les reunions programades.

El Sr. Xavier Muñoz explica que el present acte respon a una aproximació tècnica, una consulta a experts i, per tant, així s'ha d'entendre en el marc del Pacte Territorial, com un grup de treball amb caràcter consultiu, l'opinió del qual es podrà tenir en compte a l'hora de decidir les polítiques públiques a implementar. Aquesta aproximació s'ha de fer en el benentès d'atendre o solucionar problemes relatius a l'activitat econòmica local, i més especialment, a l'ocupació dels ciutadans. Aquest és realment l'objectiu del Pacte i no cap altre. Els debats s'hauran d'enfocar, doncs, a atendre aquests objectius.

El Sr. Muñoz afegeix que l'exercici que es vol dur a la pràctica és elaborar una planificació estratègia de les polítiques locals d'ocupació i del foment de l'activitat econòmica. Aquest no és el primer exercici de planificació estratègica assajat a Terrassa (esmenta l'experiència del Pla Estratègic de la Ciutat de Terrassa, PECT), però sí que seria nou en l'àmbit dels Pactes Territorials en sí. Un dels defectes que es posa de manifest és precisament l'absència de planificació estratègica en l'anterior, quan en sí n'era un dels seus objectius primordials, en tant que el Pacte Territorial és, per definició, un instrument de planificació i no tan sols una línia de subvencions d'Administracions superiors.

Com esmenten alguns manuals, la planificació estratègica no s'ha d'entendre com a una enumeració d'accions i programes detallats en costos i en temps, sinó quelcom que té a veure amb la capacitat de determinar un objectiu, associar-hi recursos i accions destinades a apropar-se a aquells objectius i a examinar els resultats i les conseqüències de la decisió pública, tenint com a referències l'assoliment de metes predefinides (que s'han de definir prèviament com a part mateixa de la decisió).

La definició dels objectius i de les seves corresponents estratègies ha de permetre, a més, seleccionar les activitats prioritàries (racionalització de recursos i temps) per a millorar el servei o l'organització i aprofitar tots els avantatges que apareixen relacionades amb la seva activitat. Sense perdre de vista que l'objectiu final és una meta social i pública, un benefici a la comunitat.

Un principi, doncs, del Pacte és la planificació conjunta d'estratègies. Els membres del Pacte creuen necessari poder comptar amb la participació en la definició d'aquestes estratègies de representants tècnics de la societat civil local, especialment aquells directament interessats, i de la gent que per la seva expertesa pot aportar llum a la definició d'aquestes polítiques. Es tracta que la definició de les polítiques es produeixi amb la màxima complicitat de tots els actors, mitjançant la seva participació activa, que tothom es faci seva la definició de l'estratègia, que hauria de constituir-se del més ampli concert possible, en tant que respongui a la lògica de l'assegurament d'un creixement sostingut de l'economia local.

El primer dels objectius és, doncs, basar la construcció de les polítiques públiques de foment de l'activitat i de l'ocupació en l'articulació d'una bona base de concertació. L'objectiu d'aquest grup de treball és, doncs, debatre sobre la forma de dur a terme o d'organitzar aquesta concertació.

El Sr. Muñoz explica que la proposta d'anàlisi estratègica que els tècnics de l'OEST fan (la que consta en el document d'anàlisi estratègica) es basa principalment en dues constatacions, una fortalesa i una feblesa:

- a) D'una banda, l'existència d'una base institucional potent i proactiva, posada de manifest en l'elaboració dels diversos instruments de participació assajats amb anterioritat (especialment el PECT). Això s'explicita en el document en el punt 1.2.4. de l'anàlisi estratègica:

L'elaboració del PECT entre les institucions i els agents econòmics i socials ha permès la definició d'objectius i de polítiques públiques des de la perspectiva de la participació i del concert interinstitucional, de forma que es desdibuixa un corpus cooperatiu estable que podria permetre la planificació d'accions concertades en el desenvolupament local. Si això hi afegim l'extrema vitalitat de les entitats participants, hem de constatar necessàriament les bases d'una possible cohesió i suport en a definició de les polítiques de foment de l'ocupació i de foment del teixit empresarial.

- b) D'una altra, però, es constata la feblesa real de la cooperació interinstitucional dels darrers anys, que s'havia tornat pràcticament nominal. Això s'explicitava en el punt 1.3.12. de l'anàlisi estratègica:

Malgrat la naturalesa proactiva dels agents econòmics i socials locals, la participació nominal en accions de planificació estratègica i l'enorme potencialitat que sumaria l'acció del conjunt, el nivell de cooperació i coordinació real entre les institucions és feble i l'exercici efectiu d'una cultura de la planificació estratègica es redueix principalment a la justificació d'accions operatives, més que a la decisió conjunta de les polítiques en funció de la detecció i resolució de problemes del territori, conformant un sistema local enormement ineficient i gens enfocat a l'aprenentatge polític.

Això duu a pensar que un objectiu clar d'aquestes polítiques de foment de l'ocupació es basa principalment en el concert social. Sense concert és impossible fonamentar cap política d'ocupació o d'activitat econòmica.

Tanmateix, també s'ha de posar de manifest que no s'ha de tractar d'un concert social com a suma d'accions descoordinades o dissociades; no s'ha de tractar d'un concert social nominal o formal, que a la pràctica no és tal concert, per la passivitat dels seus actors principals. El concert social s'ha de constituir (s'ha de construir) sobre el disseny d'unes polítiques conjuntes del territori.

D'aquesta forma, doncs, un factor clau de l'èxit (3.1.a) ha de ser necessàriament el que es recull en l'esborrany d'anàlisi estratègica:

L'increment quantitatiu i qualitatiu de la participació de totes les institucions i dels actors socials i econòmics en la definició i implementació del projecte conjunt, que ha de tractar de ser cooperatiu i integrador, de forma que de la generació d'un diàleg fluït en matèria de desenvolupament socioeconòmic en resulti una planificació unísona, almenys pel que fa a l'adopció de criteris conjunts i a la coordinació d'actuacions.

D'aquí se'n dedueix el plantejament d'un conjunt de línies estratègiques conduents al foment de la concertació. I es fa tractant d'establir-ho des de la base de la col·laboració pràctica, en aspectes concrets de gestió, que no tant en la creació d'estructures (més actuacions horitzontals que verticals).

Sota aquest epígraf s'han agrupat els següents aspectes:

- a) La generalització de la planificació estratègica com a mètode fonamental del concert. Una planificació que entenem que s'ha de basar en la creació d'un sistema de confiança i d'aprenentatge permanent: confiança basada en

l'anàlisi conjunt i continu de la realitat local (informació-coneixement socioeconòmic) i aprenentatge, fonamentalment de l'experiència en la gestió de les polítiques (avaluació).

- b) És per això que aquest sistema es basa en el desplegament encara més intens de les accions en matèria de transparència i difusió de la informació i del coneixement sobre l'evolució de la ciutat:
- A base de la generació i la publicació d'aquesta informació-coneixement.
 - A base de la reflexió constant sobre la informació disponible i el debat obert sobre necessitats i alternatives d'actuació.
- c) Es proposen actuacions basades en l'extensió de les accions d'observació del territori:
- Millora constant d'un sistema d'informació territorial a l'entorn de l'OEST
 - I de la difusió i utilització de la informació, que no sigui unidireccional i que faciliti el debat i la reflexió.

El Sr. Muñoz concretava la seva proposta en els següents punts:

- ⇒ Informació per a la reflexió i anàlisi estratègica (cap endins): Abundar en el sistema d'informació de la ciutat:
- ◆ Línia ja implementada per l'OEST (manteniment):
 - Anuari estadístic
 - Informe de conjuntura
 - Estudis
 - I la seva puntual difusió

Noves:

- ◆ Molt probablement, realització d'enquestes generals més freqüents sobre l'activitat econòmica, per tal de pal·liar la manca d'informació manifesta (EPA local?) i que permeti el benchmarking amb altres ciutats.
- ◆ Dinamització del debat i la reflexió (base del concert econòmic i social) sobre la competitivitat, la cohesió social i la sostenibilitat, a base de l'intercanvi multidireccional de la informació i les opinions, per mitjà de les NTIC.
- ◆ Establiment d'un sistema d'alarma intel·ligent que permeti descobrir potencialitats i amenaces, això és la implementació d'un sistema de *vigilància tecnològica*, sobre els recursos productius i empreses de la ciutat sobre els que pivota o depèn l'economia local.
- ◆ Aprenentatge: avaluació per a la millora i la transparència dels sistemes de gestió de les polítiques públiques.

També incloïa dues més:

⇒ Informació estratègica també sobre:

- ◆ Organitzacions i metodologies de gestió
- ◆ Fòrmules de finançament alternatives a les que s'esgoten [vegeu les febleses].

⇒ Informació per a la "venda de ciutat" (cap enfora)

- ◆ Promoció de la ciutat basada en l'explotació de les potencialitats reals de l'estructura econòmica, especialment les que poden definir escenaris futurs possibilistes: R+D, noves activitats dinamitzadores (indústria audiovisual), qualitat de processos i productes, sostenibilitat urbana, etc.

Per acabar, el Sr. Muñoz informa que s'organitzarà des de l'OEST (i com a part mateixa del projecte de dinamització del concert econòmic i social) una pàgina web sobre gestió de la diagnosi estratègica i unes llistes de missatge per tal que els membres d'aquest grup puguin intercanviar-se opinions i informacions rellevants.

S'inicia el torn de paraules.

El Sr. Àlex Toledo afirma que el document elaborat per l'OEST supera les pròpies expectatives de planificació estratègica del Pacte Territorial per a l'Ocupació. Reflexiona sobre la importància de la concertació de les polítiques d'ocupació i de la necessitat de trencament de la dinàmica de gestió d'un programa. Afirma que la ciutadania s'ha d'obrir a les polítiques d'ocupació i a les de promoció econòmica local. I afegeix que és important reflexionar sobre allò que s'ha de concertar i com i que aquesta és una de les reivindicacions constants dels sindicats.

El Sr. Francisco Lapuerta afirma que en el 2006 s'acaba el període de programació dels recursos del Fons Social Europeu. Proposa que la planificació de totes les polítiques actives es concertin amb tots els agents socials. També afegeix que els Pactes són un instrument estratègic vàlid i molt útil, tal i com es recull en la Llei 17/2002 de creació del Servei d'Ocupació de Catalunya, que considera als Pactes Territorials com un instrument estratègic al servei de l'esmentat Servei. Conclou la seva intervenció esmentant la importància que té per al Departament de Treball que des del propi territori es proposin les accions de planificació que després han de rebre el finançament per part del Departament, perquè en definitiva la Generalitat es planteja dissenyar el Pla per a l'Ocupació de Catalunya en funció de les propostes sorgides des del nivell local.

El Sr. Buxó matisa que els recursos al 2006 no s'acaben sinó que es redueixen. Proposa canviar les actuals formes d'organitzar la formació ocupacional. Actualment, la formació ocupacional es fa en funció d'un calendari, uns terminis, etc. Considera que seria summament positiu pactar la formació amb els empresaris i fer formació a mida. Això permetria poder fer inversions per sortir de la formació clàssica. S'hauria de fugir del model de formació actual i optimitzar esforços per a treballar en el canvi del model.

El Sr. Francesc Gordillo apunta que la voluntat dels signants del Pacte és que els plantejaments estratègics no es quedin en els despatxos.

El Sr. Lapuerta afirma que, d'acord amb la normativa de Pacte Territorials, les accions subvencionables han de complir el principi de complementarietat; que en el cas dels observatoris el compleixen ja que afegeixen informació a nivell local que es podrà utilitzar posteriorment per nodrir l'Observatori del Mercat de Treball de la Generalitat de Catalunya.

El Sr. Francisco Ramos comparteix l'opinió del Sr. Àngel Buxó. Afirma que els Pactes són elements estratègics i s'ha d'obrir un procés de reflexió i debat entorn a la formació ocupacional. Proposa i anuncia una planificació plurianual de l'esmentada formació.

La Sra. Anna Mata afegeix que hi ha un desconeixement entre els serveis econòmics i socials de la ciutat i encara hi ha moltes reticències en la transferència d'informació, àdhuc entre els propis departaments municipals. Explica el cas de la dificultat de poder articular una política d'atracció turística del municipi, quan no hi ha restaurants oberts durant els caps de setmana: és una clara mostra de desajust entre l'oferta i la demanda de força de treball.

El Sr. Ballbé proposa que es discuteixi la planificació estratègica de la ciutat a anys vista. Critica l'intervencionisme de l'Administració en temes d'ocupació i d'empresa. Es mostra en desacord amb diversos aspectes de l'anàlisi estratègica proposada, concretament amb els punts següents: 1.1.1., 1.1.2., 1.1.3. i 2.2.2. Particularment posa l'èmfasi en el darrer punt, afirmant que, malgrat ales tendències per al global de Catalunya, el sector de la construcció seguirà impulsant durant 12 anys més l'ocupació de la ciutat. Afegeix que, amb el IV Cinturó, Terrassa serà la ciutat més ben comunicada i això incidirà directament en la millora de l'ocupabilitat.

El Sr. Toledo proposa que es faci l'exercici del que pot suposar la retallada del Fons Socials Europeus. D'aquesta forma, se sabrien quines són les accions que es podrien fer i de forma concertada probablement es farien més coses de les que ens imaginem. Per CCOO hi ha 5 eixos que són transversals: qualitat en l'ocupació, prevenció de riscos laborals, millora de la mobilitat per l'accés al lloc de treball, conciliació de la vida laboral i familiar, planificació dels tres sistemes de formació (la reglada, l'ocupacional i la contínua).

El Sr. Buxó esmenta que a nivell comarcal la CECOT ha pogut arribar a manifestar el seu acord amb els 5 eixos proposats pel sindicats, perquè, en general, són raonables i convergeixen, de fet, amb els interessos de l'empresa. Especialment posa èmfasi en la gestió integrada de la formació professional, que lligaria amb el que el Sr. Toledo proposava com a planificació conjunta dels tres sistemes de formació.

El Sr. Ballbé afirma que en cap cas ni la prevenció de riscos laborals ni la conciliació de la vida laboral i familiar són accions susceptibles de formar part dels Pactes Territorials. Respecte l'autoocupació, menciona exemples de recolzament d'entitats financeres a projectes d'emprenedors.

El Sr. Gordillo puntualitza que creu possible i desitjable la concurrència d'entitats financeres en el Pacte Territorial i explica que la Caixa de Terrassa ha estat convidada a participar en els grups de treball.

El Sr. Àngel Buxó afirma que és molt important vendre ciutat i que el sector audiovisual genera molta ocupació. Desconeix que és el que s'està fent des del sector audiovisual al municipi [altres membres del grup remarquen el mateix]. Així mateix remarca la necessitat de la coordinació de la formació ocupacional entre empreses i institucions, per exemple, en el sector del metall. Mostra una elevada preocupació respecte el

creixement del sector de la construcció i manifesta el seu convenciment que, malgrat l'augment de l'ocupació en aquell sector, cal considerar-la com a conjuntural i que cal anticipar-se al seu desinflament, com ja es destaca en les amenaces del DAFO presentat pel Sr. Muñoz.

El Sr. Muñoz afegeix que no és massa normal que la construcció estigui donant feina al 12% dels assalariats, quan per norma general aquesta proporció hauria d'estar entre el 5 i el 8%. Això conforma una alarma manifesta sobre la que el Pacte haurà de posar atenció especial, en tant que el creixement de la construcció ha absorbit a joves que no acaben els estudis i a immigrants; és a dir, gent amb baixa qualificació professional i baix nivell d'instrucció, que serà difícil de recol·locar en el supòsit de crisi, en el benentès que el que ha d'augmentar són els llocs de treball qualificats en el marc de les economies d'alt valor afegit. És veritablement un supòsit alarmant per tal com el la disminució de l'activitat i el desinflament del sector podria derivar en el futur greus problemes socials. En aquest sentit, explica, també es manifesta el director de la Oficina de Treball de la Generalitat a Terrassa.

El Sr. Àlex Toledo remarca la preocupació que tenen els sindicats respecte la baixa formació actual dels treballadors joves del sector de la construcció i també en general en altres sectors. La inflació de la construcció és una amenaça segura i alguna cosa s'ha de pensar sobre el futur dels treballadors que ocupa i que a curt termini es quedaran sense feina i sense qualificació per a la seva inserció en altres sectors. Finalitza la seva intervenció demanant la implicació de les entitats financeres (per exemple les obres socials) en la concertació i en la necessitat de programació vers el retall de subvencions europees en finançament de les mesures proposades per aquesta planificació estratègica.